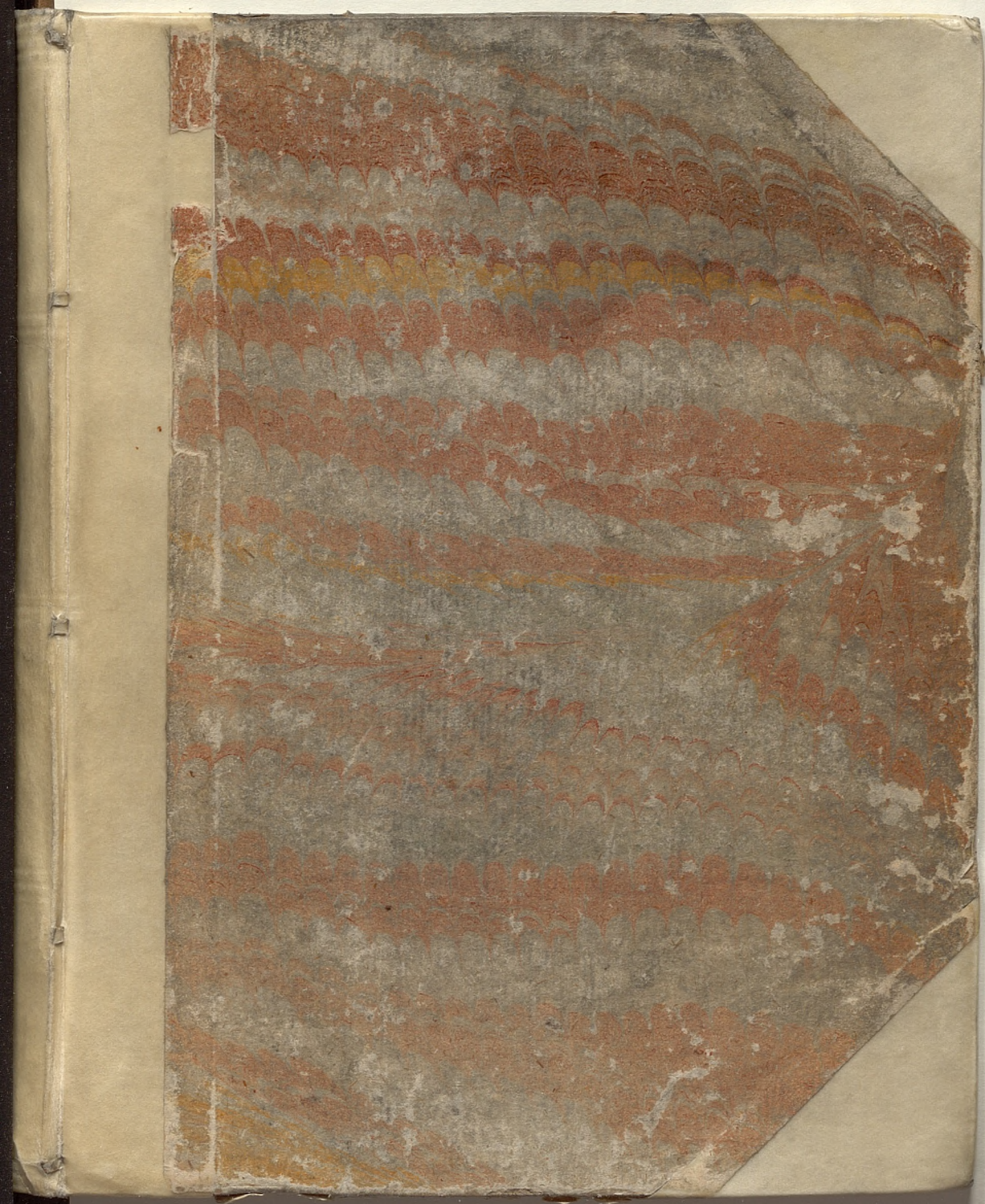

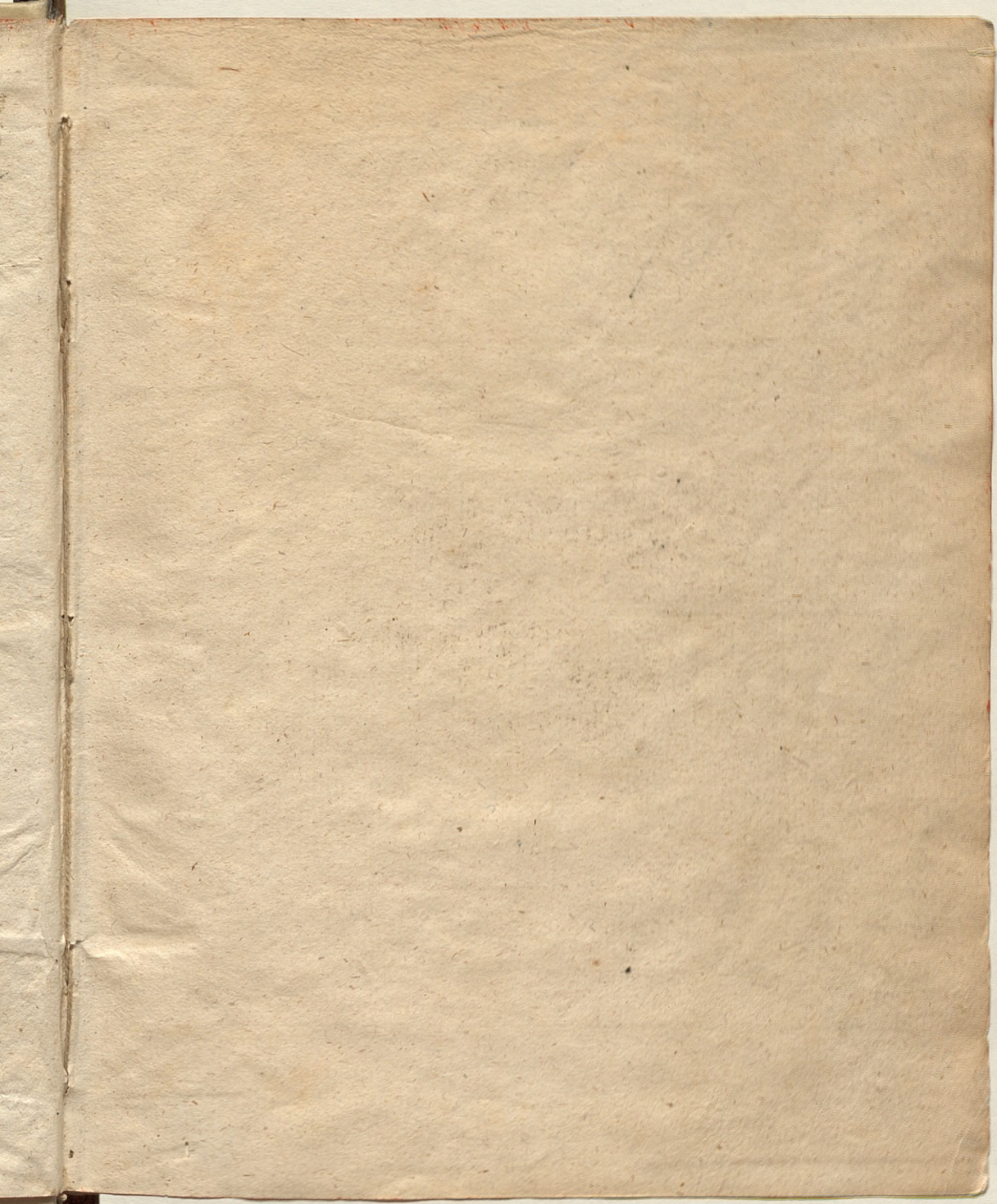
S 15273

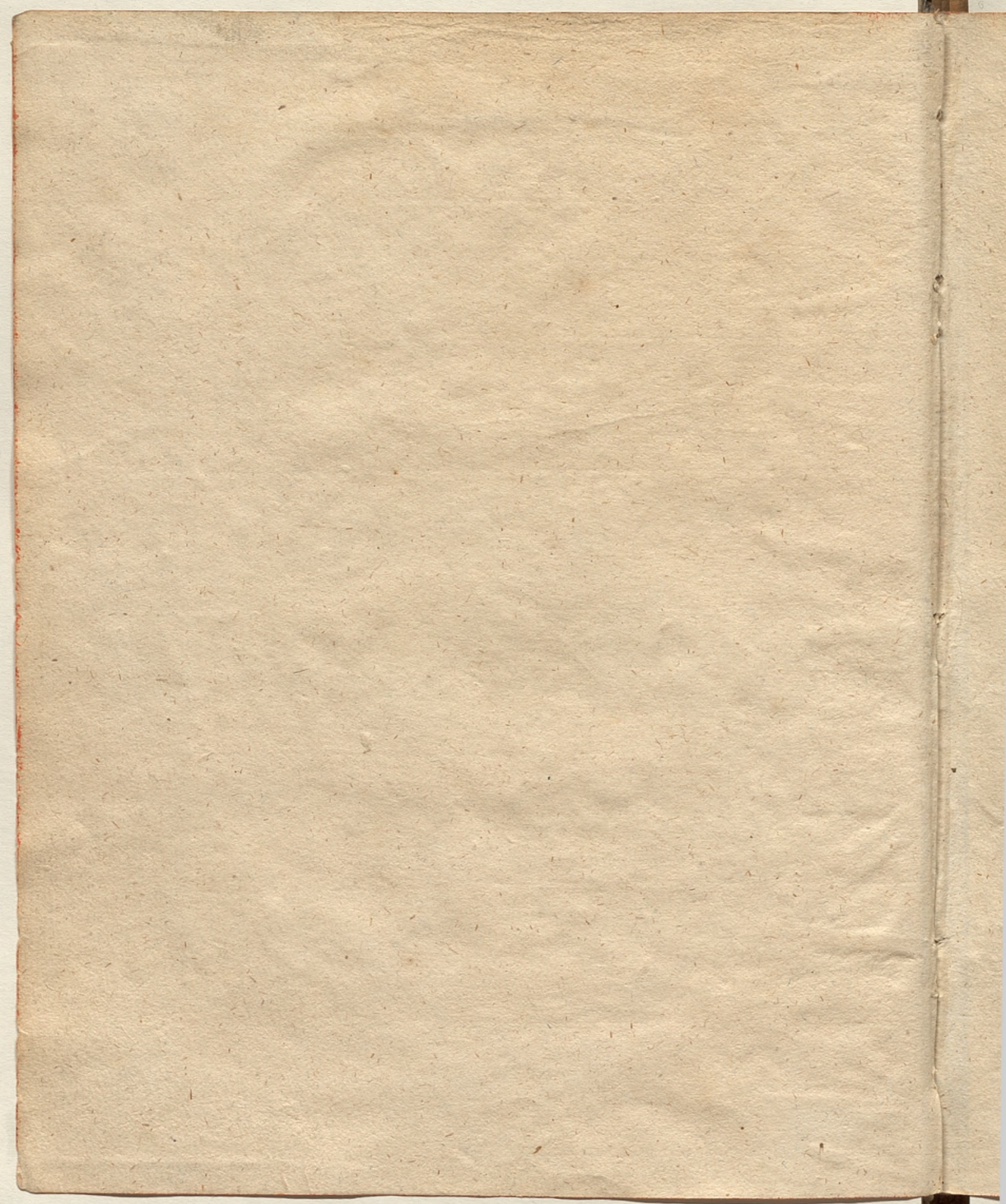
13a

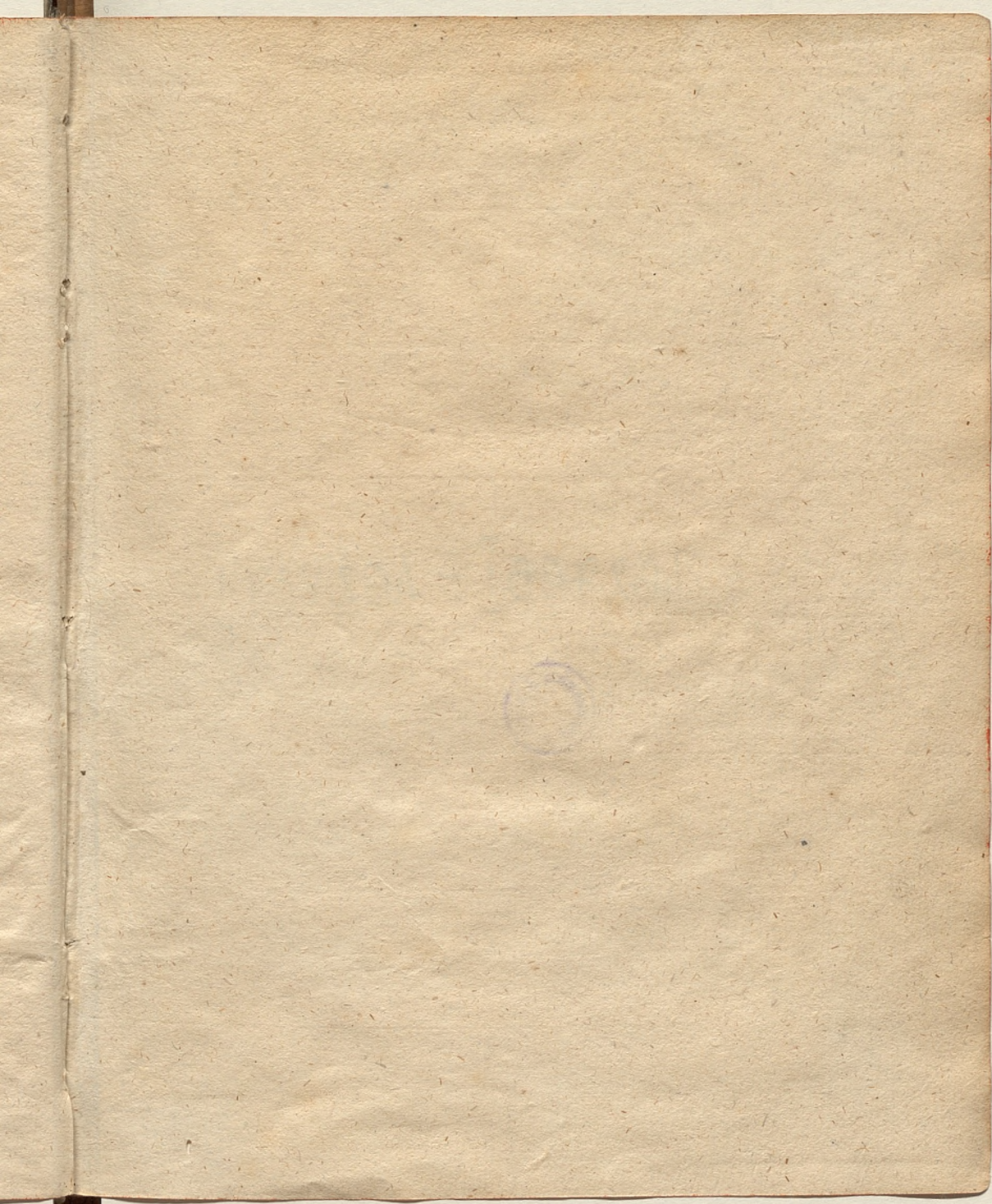

Christian Ernst Joseph Schiendler
von Printzendorff.

300

462795] - 462837]

THRENODIA

SEV DE

TRISTISSIMIS

Seculi hujus plusquàm ferrei

CALAMITATIBVS;

ut & de

earundem causis heu

verissimis,

CARMEN

deproperatum

A

M. CASPARO CONRADO

VRATISLAVIENSI

Med. & Poët. Cand.

LYGNICII typis Sartorianis.

Anno 1598.

Suum mihi Martini Sculteti.

MAGNIFICIS
*Antiqua Generis Nobilitate amplissimis
Erudita doctrinae copia cla-
rissimis,
Omnium denique virtutum laude
prestantissimis*

VIRIS, DOMINIS,

DN. CONRADO AB HOBERG
in Fürstenstein.

DN. IOHANNI A GRUDSCHREIBER
In Zopkendorf & Stabelvitz :

DN. SEBALDO A SAVROMAN
In Sadevvitz.

Dominis ac Mœcenatibus suis in verum
veræ observantiæ ac gratitudi-
nis testimonium

HANC

de seculi huius calamitatibus

THRENODIAM

L. M. 2.

D. D.

M. Caspar Conradus Vratis-
laviensis.

462795

SZ-2002/
898/1

ST 1728

[400-]

10.10.2002

Loquar? an fiteam praesentis tristitia seculi
Tempora? multus ubi vario discrimine versat
Mortales miseros terror: dum cuncta retrorsum
In pejus sublapsa ruunt: dum bellica duri
Per loca cuncta sonat Taratantara Martis, & arma
Pescit atrox, furiisque ciet succensa nefandis
Pectora, Christigenis, adverso numine, belli
Funereas inferre faces: dum plurima letho
Corpora mortifera contagio pestis inumbrat:
Fulgmina dum, pluviaeque poli per nubila densa
Turmatim delapsa ruunt, ac stridula ponti
Aequora, littoreosque movent reclusa recessus,
Et Cereale soli munus, mortalibus agris
Dans epulas, corpusque fovens, turgentibus undis
Devastant, penitusque feri vi gurgitis abduunt:
Vnde subit malesuada fames, & rebus in arctis
Turpis egestatis rabies, annonaeque tristis,
Et variis hominum vexantur corpora morbis.

Ardua materies hac est, & ponderis amplius
Ac Genio vix apta meo: tamen ista Minerva
Pertexenda levi potius, quam sicca cothurnis
Prætereunda, metrisque minus cantanda ligatis.

At Tu Summe DEVS, decimus cui terminat orbis
Imperium; natura subest cui provida rerum;
Cui jubar astrorum, rutili cui paret Olympi
Celsa domus, rabiisque maris, venti que procella:
Tu nostris adsis operis, largusque benignas
Castalio fontis lymphas adsperge: Tuus nam
Est Helicon; Tibi Pindus orat; Tibi Phocidos arva;
Gorgoniique fluunt latices: Tibi turba novena,
Phæbus Apoll, Tibi cedit, victusque relinquit,
Quicquid habet Delos, quicquid Cynibusque, Rhodisque.

Quicquid & Aegaei Tenedos vehit insula Ponti.
Aufugere Dii veteres : Tua sola supersunt
Numina : Clejo silet, silet & Titanus Augur.
Sis igitur, Tu, Musa mihi, sis verus Apollo,
Praesentisque graves seculi percurrere clades
Da Pater, & fragilem demissa calitus aurâ
Ad sua felici vento duc littora cymbam.

Musa mihi causas memora, quo crimine læsa
Majestas veneranda DE. I tam tristibus urget
Mortales miseros pœnis : cur Turcica tantis
Pectora succendit furiis, quò Christidos agmen
Gentis ad horrifonas acies, & praelia Martis
Dura vocent, villasque rogo populentur & urbes?
Cur pestemque famemque movet? cur intonat alto,
Tantaque cum sonitu per apertum fulmina cælum
Disjicit? ac ruptis mare nullo limite clausum
Vorticibus super arva rotat; quod mensis opima
Compositos frugum cumulos, & farris acervos
Fluctibus abducit rapidis, & gurgite condit?
Chasmata cur noctu suspendit in aère? curque
Demittit crebros raptis è nubibus imbres?
Multaque præterea praesentis signa periculi
In cœli terraque plagis ostentat, & illis
Irarum fluctus imo sub pectore monstrat?

Vnde mali fluat ista lues, & copia pœnae
Tanta superveniat terram, dignoscere causas
Non labor est, fecis si vita scelestâ maligna,
Et mores, & facta virum spectentur iniqua.

Nam scelerum nunc vis manifesta è faucibus Orci
Cerberæis ingressa solum, terrena venenis
Mulcet corda suis, nec non Phlegethontis habenis
Fascinat, ac homines pellit virtute relictâ.

Quo

Quò stygii jubat ira Canis, quò Ditis opaci
Vult furor : ac aditus virtutis prapedit omnes.

Templa vide : Pietatis ubi nunc ardor ? ubi nunc
Religionis amor ? cultus ubi cura verendi
Pristina ? quæ supero restat reverentia Iovæ ?

Victa jacet pietas ; probitas silet ; ade relicta
Religio, cultusque fugit ; reverentia langvet ;
Et DEVS (oh facinus !) merito spoliatus honore,
Blasphemis petitur dictis, linguæque furenti
Scinditur ac reprobo laceratur nequiter ore.

Per mortem quoque, Christe, tuam, per vulnera,
Sanguineas nostro fusas pro crimine guttas, (perque
Perque verenda tui mysteria nominis, & per
Mille ferox elementa minus jurare veretur
Colluvies hominum : decus imò, novumque meretur
Laudis opus, fortemque gerit sub pectore mentem,
Qui nunc opprobriis hominesque Deosque lacescit.

O mores ! ô tempus atrox ! ô ferrea verè
Secula ! quæ nostris jam nunc cervicibus instant.

Sancta DEI quoque spreta jacent nunc dogmata :
Ritibus, & summi cum jussa docenda Tonantis, (festis
Inter sunt pauci ; vacuis subsellia templis
Cernuntur, rarique sacras spaciuntur ad aras.

Quin etiam sanctis præsumunt qui ritibus, ipsi
Opprobriis veneranda DEI sacraria fadant ;
Enthea dum mirè torquent, iterumque retorquent
Dogmata, quæ vivax cælestibus exiulit oris
Numinis ætherei Spirator : dumque nefandis,
Cælestis quando debent tractare salutis
Orgia, ferventes odiis, iraque frementes,
Virus ab ore vomunt, librataque fulmina grandi
Increpitant sonitu, convicia diraque fundunt,

In benè promeritos nullo conficta rubore.

At hoc dirus agit, stygiis qui præsides undis
Cerberus, ut primum crassos videt esse relectos
Error, fraudesque suas, & densa fugari
Nubila, paulatimque piis successibus alnum
Religionis opus succrescere, sævus Avernum
Commovet, atque picem, sulphurque facesque tremēdas
Evomit, & furias omnes, lemuresque, strigasque,
Eumenidesque vocat, Scyllamque, truceque Charybdin.
Ac quodcūque nigris est monstri nomen in umbris.

Vise scholas, mea Musa, tuas; tua jugera vise,
Gorgonię, vadi latices, sacra dona, tuęque
Militiæ socios: quis honor? quæ munera restant
Pierii sinuosa chori montana labore
Cum magno, gelidęque simul sudore secutos?
Sive tenebrosa moderatrix Cynthia noctis;
Seu Phæbus, roseisquē means aurora quadrigis
Oceano surgens lustraret lumine terras?

Ars omnis nunc spreta jacet; nunc vilior algæ
Musa levi, nucis & vix digna putamine vili:
Artis honos torpet; dormit reverentia; cultus
Exsulat; alget amor; studium silet; omnis ab arte
Cessit Epos; cessit doctas profitentibus artes
Gratia; promeriti que sui perversa feruntur
Pramia, nec digno tituli decorantur honore.

Lingue tuas sedes, mea Musa, cacumina Pindi
Lingue tui, mecūque parū transcende sub ampla
Tecta domus, ubi consiliis, cura quē sagaci
Est locus, & rerum quis ibi status, exige mente.
Nunc ubi sunt leges vite certissima quondam
Regula? juris ubi decreta, Diceque, Themisque,
Ei quæ præterea justum servare, probūque

Sdaverunt,

continetur artium
& scholarum

3
Sueverunt, nudiqvé decus prænobile veri ?

Iura libris inclusa silent; sunt litera leges
Muta; Themista gemit; terris Astræa relictis
Exul inops rutili repetendo pristina cæli
Limina, purpureis sedem sibi fixit in astris,
Indeqvé cum gemitu, lacrumisqvé sacraria iusti
Læsa videns, frustra dolet, & sua funera plangit.

contentus equi.

O Themis ! ô terra quondam Regina, poliqvé !
Quæ gemmis ibas, aurôqvé serenior omni,
Quæqvé vel Eoæ nitido pugnare solebas
Aurora socio, quid non perpeffa maligni
Hactenus, aut quis non tua tecta retexit, & alnum
Eunomia (crudele nefas !) temerare pudorem
Est ausus, labemqvé tuis adspargere sacris ?

Aula Themistos erat splendentibus alta columnis,
Clara coloratis gemmis, aurôqvé corusca
Multiplici, parietesqvé tapetis fulgidus altis.
Hanc aditu lustrare domum, tectiqvé subire
Limen, & Eunomia dulces captare favillas,
Amplexusqvé Dices nulli flagrare licebat,
Qui non ante diu Themidos sudarat in agris
Et manibus lotis, præpurgatôqvé cerebro
Naribus ac tersis, & corde subibat aperto.

At nunc non tantum legum non gnarus & equi;
Sed quoqvé bardus, iners, insulsus, ineptus & audax
Quilibet irrepit sanctæ subsellia Divæ.
Ino salutari jam nunc vult maximus equi
Conduſ, qui Veneris, Bacchiqué secutus amores
Divitias patrio quondam sudore paratas
Prodigus evertit, magnamqvé profudit opum vim.

Quin nunc juris adit perfricta fronte Lycea
Pellio, cerdo, faber, tonsorqvé, merique malignus

Insitor.

Inſitor, & Campo, mercisquē proſuſor opimaz
Deſidia poſtquam torpentes crimine, vitam
Exegere ſuam, nocturnquē, diequē fritillis
Intenti, plenis hauſerunt pocula Lythis,
Atque facultates vaſtarunt nequiter omnes.
Hi quia Legitimam didicere vocare, forumquē,
Et Latio barrire ſono tria nomina, criſtas
Extollunt, buccisquē crepant turgentibus æquom,
Ingentesquē volunt Patroni juris haberi,
Et cauſas agitare graves, ac dicere juſtum:
Qui tamen aut quid ſit jus, aut quid cauſa, quid æquum
Turpiter ignorant: albumquē nigrore, nigrumquē
Albo commiſcent; modò ſpes affulgeat ulla
Muneris, ac multos Regina pecunia nummos
Oſtendet, pleniſquē famem depellat ariſtis.

Curia ſed luſtrata ſatis; luſtrems & urbes,
Compita, rura, domos, & quæ nunc ſæva Charybdis
Monſtrorum, ſclerumquē ſeges, vultuſquē malorum
Regnet, & omnigenūm rabies confuſa ferarum,
Intueamur, & in lucem referamus apertam.

Principiò tumido damnosa Superbia vultu,
Quæ Phlegethontai nigro de carceris antro
Has adiit terras, ſtygia producta dracone,
Cernitur, & latè tollit ſuper omnia ſeſe
Crimina, quæ patuli peragrant loca pervia mundi.

Hæc furiam non major adeſt, non pejor in Orbe:
Nam quemcunque ſuis irretit turpiter auſis:
Hinc animos ultrò tollit, turpiquē ſoluta
Ingreditur faſtu, caput inter & ardua condit
Nubila, ſublimesquē ſuo ſub pectore curas
Ventilat, & tumidam gerit imâ mente venenum.
Hæc inopes ſpernit, vultuquē ſuperba ſevero

Majores

Superbia.

4
Majores non ferre potest, non subdere iusto
Colla iugo, pariliqvé suo, licet aqua monenti,
Nec pareat, merito nec eum dignatur honore.

Invidia quoque sævus agit mortalia fervor Invidia.
Pectora: livor edax cunctis insurgit, & atrox
Murmure nunc tenui, nunc fulmine vocis aperto
Percutit insontes, famamque, piosqvé bonorum
Conatus torvo vultu, rigidogque tuetur
Lumine, nec merita præconia debita famæ
Ferre potest: sed dente petit crudeliter atro
Factaque, fortunâsque virum; tristisque gravatus
Felle, malus quascunque vias, quoscunque nocendi
Collustrans aditus, nil quicquam lingvit inausum.

Nunc etiam totum longé latèque per orbem
Frausque, dolusqvé suas rethinas, sua retia tendunt. Fraus, Solus.
Nulla fides terris, pietas non ulla, nec ullus
Candor: at innumera pestes, & callida fraudum
Fila, per ambiguos deducta, reductaque flexus,
Ut labyrinthæis involvant nequiter ausis
Integritatis opus, sincerâque pectora fallant.

Ira quoque, dira lues, Mavortis alumna,
Sulphureis excita vadis, immania secum
Monstra ferens, terras latè nunc fascinat omnes,
Et truculenta gravi vibrans hastilia ferro
Bella ciet; rixâsque movet; nociturâque mordax
Probra ferit, ringensque minas exsuscitat omnes.

Hinc odii mens sæva furit; sine sensibus ardet
Pectus; & accensus fumant præcordia flammis:
Ac sine consilio, sine mente, caloribus acta
Sanguineis, ruit in medias gravis ira macharas,
Nil hostes, nil arma timens; sic improbus urget
Vindicta furor, & rapidi sub pectore fluctus.

Non secus ac Tegeæus aper de montibus altis
Aëlus, in ima fugit spumanti percitus irâ,
Dente fremens, oculisque micans, hirsutâque scitis
Terga comans, nil arma tremit, nil densa virorum
Agmina; sed rapido virgulta per ardua cursu,
Quo furor urget, abit, per retia tensa, per enses,
Inque canes, latique ruit venabula ferri.

Præ reliquis monstris nigri quæ carceris umbras
Deseruere, solique domus adire patentes,
Non minus horrendum toto nunc sevit in orbe
Auri sacra fames, & habendi dira cupido.

Avarities.
Hinc varias calique plagas, terraque recessus,
Horrida nec tremuli metuit transcendere Pontis
Aequora; frugiferas seu Sirius urat aristas,
Sive sub Arctoo denunciât Aeolus astro
Armata hyemes, ac flabra sonantia Cauri
Fundat, & horrida liventia frigora brumæ.
Hinc quoque dum noctu carpunt animata soporens
Cætera, turpis avarus egens, insomnia ducit
Tempora, sollicitusque vias incumbit in omnes,
Plurima quò fulvi per fâsque, nefâsque metalli
Pondera corradat, curvisque sub unguibus arctet :
Et cœn vultur edax, putris qui lurida iauri
Viscera, sive gravi resoluta cadavera tæbe
Prospiciens oculis, vel acutis naribus aptans
Aevolat, incurvoque famelicus ore remordet :
Sic quoque si tenuis se nuncia fama lucelli
Offerat, en avidus celer hinc, celer inde recurrit,
Cunctaque perlustrans latè loca, deputat uncis
Unguibus, & gremio quæcunque recondit avaro.

Nec satis est, multo cistas implessè metalli
Pondere, sed tabulata domus quoque celsa repostis

Frugibus.

Frugibus, & donis Cerealius horrea replet;
Sub specie cauta mentis tamen, utpote qui mox
Adventura timens annona tempora, solers
Prospiciat domuique suae, domuique propinqui,
Atque famem multis depellat ab edibus, a quo
Collectata diu frumenta numismate vendens:
Qui tamen aris avens alieni pellibus omnes
Exsupts gaudet, cupidusque cruoris egentum,
E venis omnem depascit hircus liquorem,
Ossaque desiccant cava sic, ne gutta supersit
Sanguinis, unde queat collapsis viribus esse
Spiritus, aut tremulis habilis vigor artibus addi.

Nec contentus adhuc, mediis sed Tantalus undis
Usque sitit, majora petens sine numine (namque
Turpis avarities sine fundo) pluris abundans.
Altius hinc animo versat, si forte virum, quem
Rebus in adversis gravis urgeat aris egestas
Inveniat, centena citus, millenave spondet,
Auxilium simulans, precii si grata refundat
Munera: sic miserum, ficto dum callidus ore
Pollicitatur opem, spoliatur lupo improbus, atque
Depradator ovatur raptis cum fraude rapinis.

Quin quoque Cerbereos audet tentare Colubros
Et Magicas tractare preces, quibus abdita terra
Viscera rimetur, cecisque retenta cavernis
Eruat aurata magno cum fœnore gleba
Munera, thesaurisque cluat raptator opimis.

Ecce sed & piceae ferventia stagna Cocytii
Deseruit crudele furens, ac omnia mundi
Climata, quae sub utroque polo fundamine nullo
Fulta jacent, rapido percurrit tramite, monstri
Effigies funesta novi, totumque per Orbem

Eximias evertit opes, ac plurima clade
Regna gravi, ferro sine devastavit & igne.
Ingluvies est fada, mero conspersa furente;
Qua ne fortè sitim persentiat atra, famemvè
Ante cibos quàm pressa gravi sub pondere mansos
Concoxit natura, novos superaddit, & alvum
Indulgens Genio, positis ex ordine mensis
Explicat inflatam, multisquè referta culullis
Gutturum distendit, rictuquè frequente triumphat.

Hac variis etiam socios, qui numina ventris
Luxuriosa colunt, & turpi libera lingunt
Frena gula, noctemquè mero, lucemquè calenti
Fortiter humectant, telis in pralia novit
Exarmare, novoquè suos ornare tropæo.

Hinc cluit hic pleno spumantis vase falerni,
Ille vitro: versusquè sitim non segniter arceat
Cantharus, & socios in aperta viriliter urget
Pralia: Victori decus unde resurgit, & ingens
Gloria, Cecropio describi digna colore.

Scilicet innumeram quòd concitat horrida pestis
Peccati segetem, rixasquè, nefandaquè gignit
Iurgia, mortis opes, & acerba spicula pugna:
Illicitas quòd agit calido sub corde favillas:
Quòdque per exiguum tempus consumit opimas
Divitias; sensus hebetat; dementia fingit
Somnia; prostermit vires; nocituraquè morbi
Semina portendit, leihocquè vigentia fundens
Corpora, cum gemitu sub tristia tartara mittit.

Idalii quid tela DEI, quid toxica dicam
Matris Acidaliæ, quæ rerum penè gubernat
Imperium, validisquè solum moderatur habenis,
Ah hominum generi vesana vulnera flammæ

Injicit,

*Injicit, illecebrisque potens, astuque dolosa
Dimicat, & laqueis fallax irretit amoris
Mares atque viros, morsuque venenat acerbo,
Dum placido vultu blandum per corda furorem
Incitat, & misere ferventi torret abeno.*

*Hinc & adulterium, turpisque libidinis ignes,
Incestusque graves, & stupra nefanda per orbem
Concitat, ac casti violata lege pudoris
Callida pernicem facto rapit agmine gressum.*

*Sed quis cuncta suis valeat describere formis
Crimina, qua vasti peragant loca pervia mundi,
Et qua terrigenum vesanis pectora flammis
Exagitant, summi quo dia statuta Tonantis
Excutiant, & quodque nefas in corpore versent.*

*Hinc Pater omnipotens justam succensus ad iram
Supplicii genus omne polo, genus omne malorum
Mittit, & horrissonis in praelia suscitatur armis
Immanes feritate Getas, Mahometica Regis
Agmina Tartarei, stygia qui regna paludis
Aeternis premit imperiis, & crimine versat.*

*Hinc furiis Oihomanigenos, & barbara regna
Inflammata, nocens diro sub corde venenum,
Et strages versare graves jam tempore multo
Vidimus; horrendum dum saviit hosticus ensis
In nostris hinc inde focis, & milite saevo
Undique cinxit agros, tragicisque sonantia cannis
Fulmina, mortiferasque sub ardua moenia glandes
Misit, & ingentes inimicis ignibus urbes
Vssit, & evulsis fundamina saxea saxis
Diruit, ac multas miseranda clade cohortes
Stravit humi, capuloque tenus sub pectora ferrum
Condidit, & calido tepefecit sanguine terras.*

*Sed nec finis adhuc; Getica nam perfidus aula
Rektor inhumanum fremit, & truculenta reposcit
Pannonicosque, Dacosque greges Mavortis ad arma,
Pluraque Christigenum lethali corpora ferro
Demetit, & tremulas matres cum prole, virosque
Avehit, ac miseros aeterno carcere frenat.*

*Sed quia Iova Deus, rerum cui summa potestas,
Numine terrigenas vita vetus ire sinistro
Cernit iter, scelerumque trucem sine fine Charybdin
Intentare magis mortalia corda; nec ullum
Crimina transacta plorare nefaria vita:
Irarum nova signa polo suspensa minace
Monstrat, & in rutilo variis meteora figuris
Aethere transformat, iusti quæ certa furoris
Nuncia terrenis depingant mentibus, atque
In melius celerare vias, & lingvere tandem
Admoneant, quicquid scelerisq; dolique fuisset.*

*Sapius hinc dira tristari lampade cælum,
Ignitasque poli recludere limina rimas
Vidimus, & varios ex æthere spargere tractus
Lumine sanguineo, sævæque volumina caudæ
Aëreas replere domos, cristasque trementes
Fundere, flagrantisque polo deducere tædas.*

*Hinc quoque splendentes ferali crine Cometæ
Vidimus, horrendæ (si sunt præsagia vera,
Abdita quæ Phœbos relegunt mysteria) cladis
Nuncia, quæ Martis furor, annonæque timores,
Tristis & infandæ comitatur publica pestis
Illuvies, terræque tremor, furibundæque venti
Murmura, spumiferumque profundus gurgis aquarum,
Vidimus hæc passim, (dolor heu!) nec meta malorum
Vlla; videmus adhuc: Summi sic ira Tonantis*

Fervet,

Fervet, & in scelerum penas fremit orbis & orcus.

*Hinc etiam magno discordes aethere ventos
Turbine, pulvereo patulis se credere campis,
Et tristi mugire sono, pugnâsque subire
Ancipites, factoque simul velut agmine ferri;
Ac gravidam latè segetem radicibus imis
Evulsam, culmôsque leves, stipulâsque volantes
Vidimus, & vasto dejectas murmure quercus :
Sic rapidi Zephyrûsque, Notûsque, ferôxque citatis
Eurus equis, Boreâsque truci simul ore fremebant.*

*Horrida quid referam cali certamina; quidvè
Fulmina; quid nimbos; pingves quæ lata per agros
Semina vastarunt, & inanes farris aristas
Pro sudore gravi miseris tribuère colonis.*

*Vidit id annus agens, ut se fecunda sub agris
Monstraret seges, & ceu responsura labori
Agricola, melior spe creverit : at cita grando
Pulsa per aëreos magno cum turbine tractus
Impellente Noto stravit, longôsque labores
Perdedit ; & nivibus, pluviisque frequentibus almæ
Evertit Cereris sata lacta, boumque labores.*

*Fulgura quin etiam disruptis nubibus ignes
Intentare solo, tonitrûque tremiscere raucos
Ardua terrarum, vastique dehiscere cali
Mœnia, terribiliqve nigrum per inane fragore
Fulmina delabi rutilis splendentia flammis
Vidimus, & celsas imo de vertice turres
Volvere, Vulcanoque rudes exurere villas.*

*Horrea sic etiam compositi farris acervo
Turgida, quæ communis erant spes unica damni,
Confugiûmque rei dubiæ; si forsan egestas
Defectusve soli castis urgeret aristis*

Pauperiem,

Pauperiem, rabiesqvé famis exurgeret atra;
Exussit Vulcanus edax, flammâqve crepante
Diripuit; ventusqvé leves spem vertit in auras.

Ista sed irati prænuncia signa Tonantis
Torpenti spectant mortalia lumine secla,
Nullus & in melius sceleratam vertere vitam,
Aut votis lenire parat, precibusqvé solutis
Tollere ferventes Summi sub pectore flammâs.

Hinc graviora solum versant: En gurgite vasto
Insolitum turgescit aquis mare, clausaqvé ripis
Ostia recludens, ingenti murmure surgit;
Et rapidis per prata vadis, per rura, per urbes
Aggeribus fractis nullo cohibente furenter
Labitur, atq; truci cursu ruit, eruit, aufert
Obvia quæqve, fretisqvé furit sine littore cæcis;
Farrâqve, quæ gelidæ per tristia frigora brumæ,
Perqvé nives, pluviasqvé, per ætâqve flumina cælo
Inviolata stetere solo, maturâqve falcem
Iam petière, graves gestantia messis aristas;
Demetit heu messor malefidus! & erata vastis
Fluctibus abducit, tumidoqve sub aquore mer sat.

O miseri, quos terra gerit! num tanta potestis
Cernere sicco oculis? an nondum crimina vestra
Plangitis? an nondum resipiscitis? atqve furentem
Ob delicta DEVM prece flectitis? & mala quævis
Exosi, vitæ melioris quæritis ædem?

O cælum! quia terra sui non pectoris ausus
Flere parat, pulla tu celsa palatia veste
Contegis, ac crebros fundens è nubibus imbres
Solværis in lacrimas, & crimina terrea ploras.

Nunc etiam Cereris defectus, & omnis ab omni
Conquisita loco res, ubertasqvé profundè

Languet,

Langvet, & annona surgunt heu tristia caræ
 Tempora! dura fames miseros populata colonos
 Servit, & immiti non firma tyrannide membra
 Confitit; exhaustisquæ tremunt languentia venis
 Corpora; jejunusquæ crepat sub pectore venter.

Vulgus inops matie squalens hinc inde per urbes
 Currit, & ante fores opulentum gutture sicco
 Poscit opem, gemituquæ cibos sibi quarit anhelò.

O gravis ira DEI! qui tanta pericula terræ
 Objicit, & tantis agitat mortalia pœnis
Pectora, flammarumque vigis effundit habenas.
 Supplicium levius tamen hoc: cervicibus instant
 Heu nostris graviora! malo crudelior isto
 Hostis adest, sevo vicina per oppida nisi
 Qui ruit, & magnam communi strage ruinam
 Excitat, horrendusquæ paventia corpora passim
 Ante diem vorat, & properantibus evocat umbris.

Est infanda lues pestis, certissima lethi
 Effigies, diro volitans qua cuncta veneno
 Obvia sternit humi; latèquæ per ambulat omnes
 Sæva vias, humilesquæ domos, præcelsaquæ Regum
 Atria; tabentesquæ feris agit ictibus artus.
 Non secus ac pleno lupus insidiatus ovili,
 Hæsternæ patiens jejunia languida lucis,
 Solicitusquæ fame, ventos perpeffus & imbres,
 Irruit in caulas, tenerasquæ foramine factò
 Rapiat oves, avidusquæ trementes faucibus artus.
 Glutit, & esuriens rigidam demittit in alvum.
 Nec satis est, uno compescere funere diram
 Ingluviem; sed dente fremens, ferus ore, voraxquæ
 Avius hic illic ingenti cade madescit,
 In totum savitquæ gregem: sic triste venenum

C

Irruit,

Irruit, & quosvis habito discrimine nullo
Lethiferis perimit jaculis, & funere maculat.

Sed quis panarum facies, & tristia fati
Secula, qua latè divexant omnia mundi
Climata, carminibus recinat: nunc ferrea verè
Secula, vel si quid de ferro durius, agros
Pressant mortales: quin fata novissima mundi
Praeforibus nunc esse, gravisque propinqua ruina
Signa polo tentare, quis est, qui credere nolit?

Quid moror? hoc caput est; haec ultima clausula;
Iam finem sentire suum. Praenuncia namque (mundum
Signa diem, rapidis ubi nubila, terra, fretumque,
Et vasti convexa poli domicilia flammis
Depopulata, Chaos tandem solventur in unum,
Fardicum veluti quondam sacra pagina vatum,
Atque DEI soboles divino protulit ore,
Iam magnà de parte polo micuere, solumque
Adventu monuere suo, nunc tempus adesse,
Ulimus ut mundum clauso componat Olympo
Vesper, & ad justum sistatur quisque tribunal
Iudicis, exacta reddens signacula vitae.

O igitur, dum tempus adest, cum tempore vitam
Degite, mortales! sancta ne calicea vita
Gaudia, selectique perennia júbila cetus
Amittatis, & aeternae tristissima mortis
Spicula, Cerbereasque feratis tristiter umbras.

At Tu Christe DEVS, nostrae spes una salutis
Humani generis summo qui captus amore,
Vernus homo veros moribundi corporis artus
Sumfisti, patrioque truces sub pectore flammās
Sanguine placasti roseo, stygiumque draconem
Aeterno victor domuisti carceris Orco:

Huc

Huc oculos, huc verte tua sanctissima mentis
Numina, terrigenumque graves miserate labores
Adsis, ac placido vultu res adspice fluxas.

O cernis, Rex summe Deum! quibus undique septis
Casibus, heu miseri circumcludamur! & ævo
Exagitemur ab occiduo! bellisquæ premamur!
Et cladem clades, & fatum fata sequantur!

Nos promptè culpam fasti, veniamque petentes
Sternimur ante Tuos demisso pectore vultus,
Grex tenuis: ne, quaeso, tuam, ne despicere massam,
Servator, neq̃ colloquio Te subtrahere nostro.
Nam nobis Tu sola salus, Tu firma columna,
In Te nos oculos, in Te nos ora gementes
Dirigimus; Tu sola solum spes, ancora, virtus.

O ne Christigenum sua cedat gloria turba,
Atque tot emerita cineri cum laude phalanges
Occumbant, latâ sed agant cum sorte triumphos.
Christe juva: Tua res agitur; Tua gloria sacris
Est exosa Getis: hinc parvum Christiados agmen
Insanis agitant furiis, armisque laceffunt:
Dent sua terga fuga, victi sine laude recedant,
Qui conjuratis audent favire manipulis,
Et templum fœdare tuum, tua vellere sacra,
Ac tenuem mactare gregem, flammisque cremare,
Vitæque cum gemitu ruat indignata sub umbras.

Cum quoque reclusis currant nunc flumina ripis,
Et pagos, ac rura petant, rapidisque procellis
Exagitent, multoque solum discrimine versent,
Ad Te clamantes fugimus: Tu murmura venti
Sava doma, Tu claude poli reſerata patentis
Oſtia, pelle nives, pluvias tene, littore fluctus
Coge suo, veteresque jube revidere recessus.

Annona

